

Розділ VII

ДІЯЛЬНІСТЬ ЄВАНГЕЛЬСЬКИХ ВІРУЮЧИХ У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ

Нові умови для діяльності євангельських християн-баптистів у Радянському Союзі відкрилися з проголошенням 1985 р. «перебудови», а особливо з 1988 р., коли у країні практично офіційно відзначалось 1000-ліття хрещення Русі. Зміни у політичному кліматі призвели й до змін у законодавстві, що дозволило церквам практично вийти з підпілля та розгорнути нечувану раніше євангелізаційну працю.

Центробіжні процеси, які почалися у ці роки, зокрема, національне відродження і утворення з СРСР незалежних держав, істотно вплинули на процеси в Союзі євангельських християн-баптистів. У 1990 р. на 21-му з'їзді євангельських християн-баптистів України, який проходив з 25 по 27 січня, було проголошено створення самостійного Союзу євангельських християн-баптистів України. У 90-ті рр. українські баптисти ввійшли, маючи більше 1100 церков, що об'єднували більш 96 тисяч віруючих (дані на 1 січня 1992 р.). Найбільш велика баптистська церква в Україні знаходилась у Харкові, у якій було біля 1800 членів. Слід пам'ятати, що вищенаведена кількість не враховує церков Ради Церков, автономні церкви та незалежні церкви, які складають ще приблизно 20% від названого числа. Також слід відмітити, що в 1990-1991 рр. зі складу об'єднаного союзу вийшли майже всі п'ятдесятники, і насамперед всі ті церкви, де п'ятдесятники складали переважну більшість. Це зменшило кількість громад у Союзі, але згуртувало церкви та об'єднало їх так, що вже через досить короткий час кількість церков в Союзі була поновлена новими баптистськими церквами.

10-13 листопада 1992 р. у Москві відбувся черговий з'їзд євангельських християн-баптистів, що входили до складу Союзу під керівництвом

ВРЄХБ. На цьому з'їзді була створена Євро-Азійська Федерація Союзів ЄХБ, яка стала правонаступницею ВРЄХБ.

На 22-му з'їзді українського євангельсько-баптистського союзу у лютому 1994 р. цей союз отримав назву — Всеукраїнський Союз Об'єднань ЄХБ. Головою Союзу замість померлого у грудні 1993 р. Я.К.Духонченка обрано Григорія Івановича Коменданта.

У січні 1999 р. Всеукраїнський Союз Об'єднань ЄХБ (ВСО ЄХБ), до складу якого ввійшли українські баптистські церкви та 5 об'єднань баптистських церков діаспори — США, Канади, Австралії, Аргентини та Парагваю, нараховував 1978 церков, що об'єднували майже 125 тисяч віруючих. Згідно з кількістю зареєстрованих релігійних організацій, ВСО ЄХБ займає офіційно четверте, а насправді, може, і третє місце серед християнських об'єднань України.

За чотири роки (1994-1997), згідно зі статистикою 23-го з'їзду ВСО ЄХБ, що відбувся у березні 1998 р., було відкрито 579 нових церков, тобто щорічно відкривалось біля 150 церков. Якщо порівняти з 1990 р., коли у складі українського Союзу була 991 церква, то їх кількість за 10 років зросла майже вдвічі. Саме цей заклик звучав з трибуни з'їзду — мати до 2000 р. в Україні не менш як 2000 церков у складі Союзу. Кількість віруючих зросла порівняно з початком 90-х рр. на 30 тисяч. 1998 р. в Союзі було чотирнадцять церков, у складі яких нараховувалося більш тисячі членів. На з'їзді доповідалось, що через хрещення до церков ВСО ЄХБ щорічно приєднується майже 10 тисяч віруючих. За чотири роки (1994-1997) було побудовано 400 молитовних будинків, ще 300 були в процесі будівництва.

На кінець ХХ століття ВСО ЄХБ за чисельністю членів займав перше місце серед національних європейських баптистських союзів та мав сильний вплив в Європейській Баптистській Федерації. Це підкреслюється й тим, що Президент ВСО ЄХБ Г.І.Комендант був обраний 1999 р. віце-президентом цієї організації, що означає майже автоматичне його обрання (згідно з статутом) через 2 роки на посаду Президента Європейської Баптистської Федерації.

Українські баптисти трудяться у справі євангелізації не тільки серед свого народу. Українські місіонери працюють у Росії, Азербайджані, Середній Азії та інших країнах. Союз надає великої уваги

місійній та добродійній роботі: в його складі активно працюють біля 60 місій та 2 братства.

Ретельно ведеться планомірна підготовка служителів. У нових умовах 90-х рр. з'явилась можливість розгорнути систематичну богословсько-освітню діяльність. У 1989 р. відкрилась Одеська біблійна школа, перший в Україні постійно діючий навчальний заклад євангельських християн-баптистів. У лютому 1991 р. на її базі відкрито першу в історії російсько-українського євангельсько-баптистського руху Духовну семінарію. Її директором призначено С. В. Саннікова. Вступні іспити до цієї семінарії відбулися у Москві, але з вересня того ж року заняття розпочалися в Одесі.

1999 р. у складі ВСО ЄХБ діяло п'ять вищих навчальних богословських закладів (три семінарії та два університети), 15 середніх біблійних коледжів, в яких навчалось понад 33 000 слухачів, а також біблійні школи при церквах, заочні курси, музичні школи тощо.

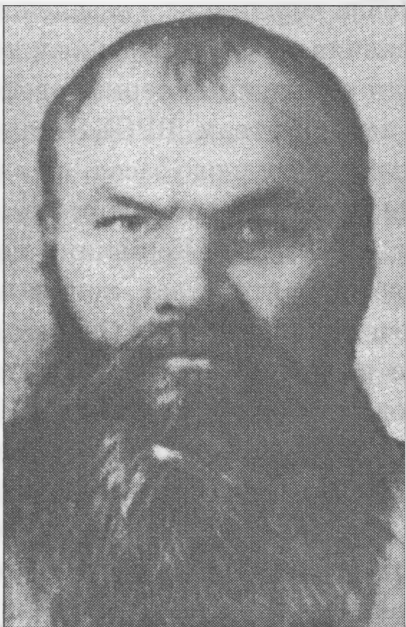
Другим за чисельністю членів є Союз Церков ЄХБ під керівництвом Ради Церков. Якщо Союз під керівництвом ВРЄХБ дав життя національним об'єднанням, то Рада Церков зберегла свою структуру у межах колишнього Радянського Союзу. Церкви, що входять до Союзу Церков ЄХБ під керівництвом Ради Церков, складаються з 12 об'єднань, межі яких не завжди співпадають з державним та адміністративним розподілом. Приблизно 35 українських церков цього Союзу входять відповідно до складу ростовсько-донецького, харківського, одеського, київського та західно-українського об'єднань. Рада Церков також має свої громади у Німеччині та США, які складаються переважно з емігрантів-прихильників Ради Церков. За даними Ради Церков, у межах колишнього Радянського Союзу її діяльність підтримують 1714 церков, які об'єднують більше 54 тисяч віруючих та 1050 служителів. Головою Ради Церков залишається Г.К.Крючков. Рада Церков, як і раніше, практично виступає проти реєстрації своїх громад, ставлячи це питання у зв'язку з існуючими умовами для реєстрації на всьому пострадянському просторі. Рада Церков має свої біблійні та регентські курси, хоча основний наголос робиться на освяченні кожного окремого віруючого. Також діють й наметові місії.

Третім баптистським союзом, що є в Україні, є Братство незалежних

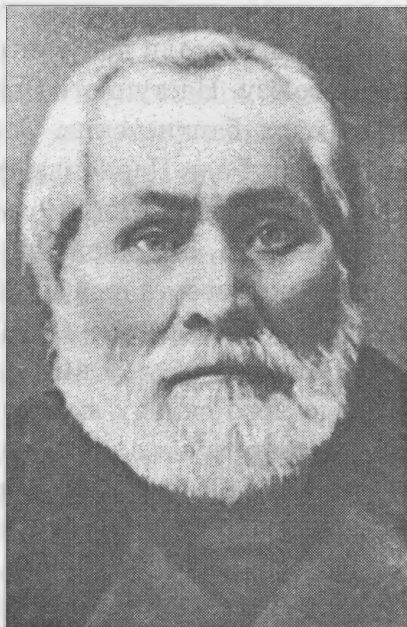
церков та місій, яке було започатковане 1987 р. керівниками незалежних церков, що підписали документ, який визначив структурну основу майбутнього союзу. Наступного року керівники незалежних церков звернулись до обох баптистських Союзів (під керівництвом ВРЄХБ та під керівництвом Ради Церков) зі своїми пропозиціями щодо засад, на яких можливо створити єдиний Союз. Але на це звернення вони не отримали жодної відповіді, як від однієї, так і від іншої сторони. Керівники незалежних церков звертались від імені «незалежного братства», хоча новий союз ще не був створеним. Офіційно він почав діяти з 1993 р. Очолює його М.К.Величко, пастор київської церкви на вулиці Генерала Пухова. 1998 р. до його складу входило 87 церков та місій, в яких було 8500 членів. У Братстві незалежних церков та місій є два навчальних заклади.

В Україні існує багато баптистських церков, які не належать до будь-якого союзу, тобто у повному значенні незалежних. Частина з них, зокрема створених внаслідок діяльності місіонерської асоціації «Світ Євангелія», підтримує з цією асоціацією досить міцні зв'язки, не входячи до її складу організаційно. Інші Церкви створилися під впливом місіонерського товариства «Світло на сході», а деякі внаслідок діяльності іноземних місіонерів. Більша частина цих церков носить назву євангельських християн, але тут потрібно брати до уваги специфіку тієї чи іншої церкви, поскільки цю назву (євангельські християни) мають як незалежні баптистські церкви, так й церкви харизматичного напрямку або взагалі методистські, менонітські та інші церковні угруповання.

Таким чином, картина сучасного українського баптизму досить різноманітна, але головними її рисами є значна євангелізаційна та соціальна активність, здебільшого у сфері благодійності, а не в політичній. У цьому відношенні сучасний український баптизм досить послідовно дотримується принципу невтручання церкви в політичні справи. Водночас потрібно визнати толерантну, виражену позицію баптизму по відношенню до інших конфесій. Баптистські лідери дуже часто виконують миротворчу місію поміж іншими церквами. Отже, можна сказати, що український баптизм знайшов своє місце в сучасному українському суспільстві і відіграє значну роль у відбудові нашої країни.

*І. Г. Рябошанка
(1831—1900)*

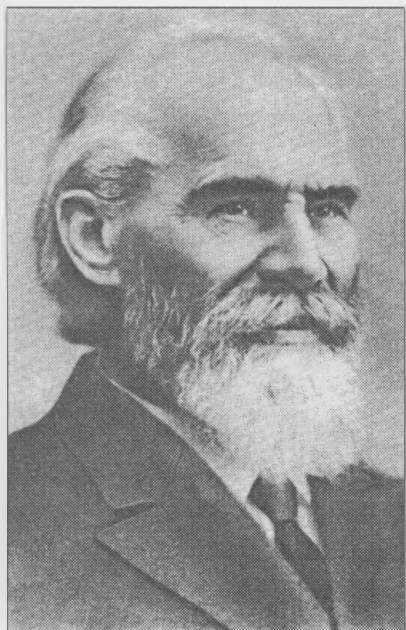
*М. Т. Ратушний
(1830—1915)*

*В. Г. Павлов
(1854—1924)*

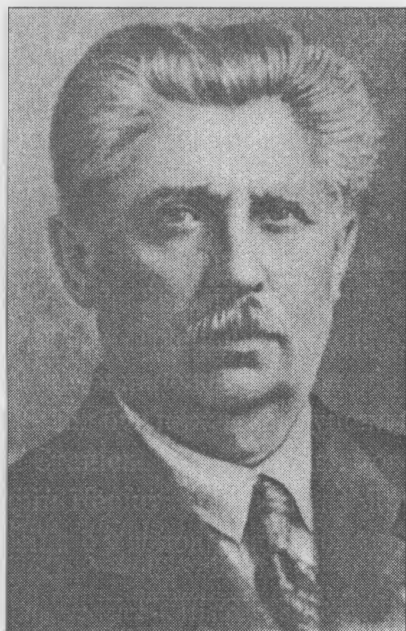
*А. П. Костюков
(1880— біля 1940)*

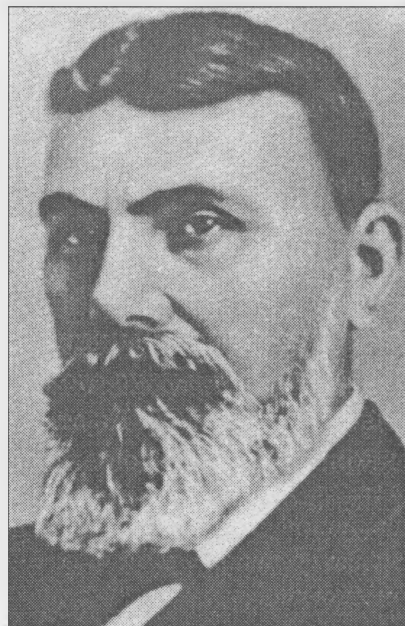
І. В. Каргел
(1849—1937)

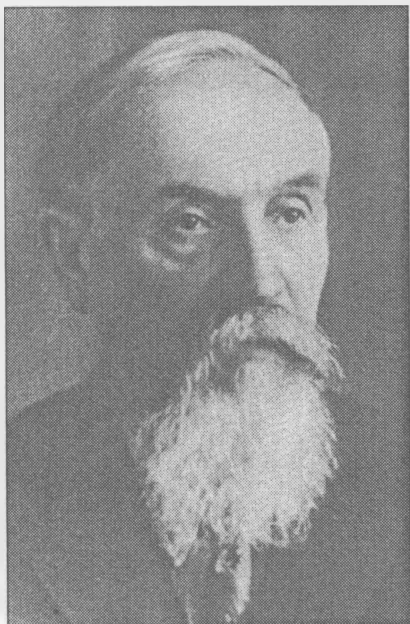
І. С. Проханов
(1869—1935)

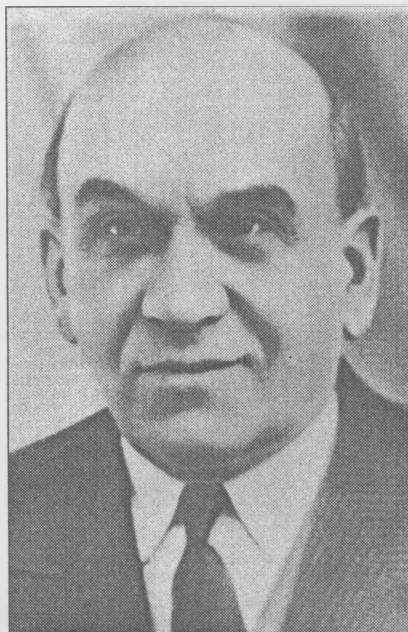
М. В. Одінцов
(1870—1938)

Ф. П. Баліхін
(1854—1949)

*Я. І. Жидков
(1885—1966)*

*О. В. Карєв
(1894—1971)*

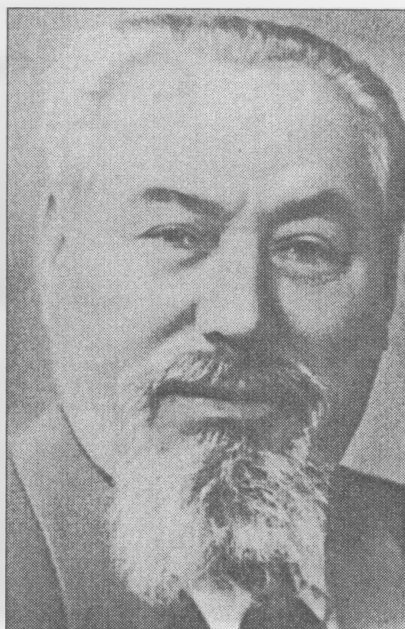
*Генеральний секретар ЄЦХБ
Георгій Вінс*

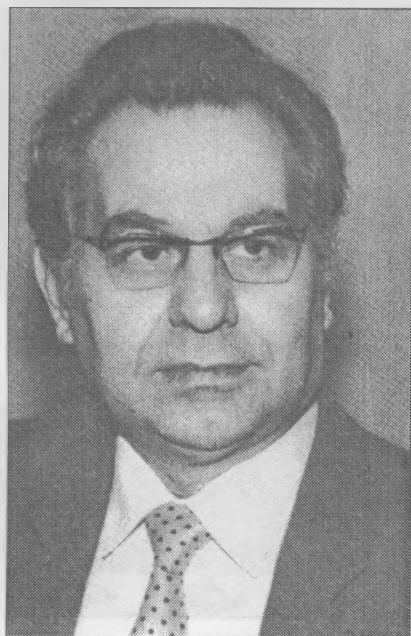
*О. Л. Андрійєв
(1882—1966)*

*И. К. Панько
(1901—1964)*

*Д. И. Пономарчук
(1892—1968)*

Г. К. Крючков

Д. Д. Шаповалов

Служителі братства РЦ ЄХБ (м.Тула, 1970р.)

*Учасники ради ВРЄХБ.
Москва, серпень 1945 р.*

№ 48

Рис. № 490
Сл. 9

№ 48 / 1870 ГОДА. 8

009

92

ДѢЛО

КАНЦЕЛЯРИИ ТАВРИЧЕСКОГО
ГУБЕРНАТОРА.

СТОЛЪ *60р.*

О табачникъ съимъ Момукъ
устовъ.

№ 10-26
Сдано 2
500 р.
Ел. п. 2

17

ХУСТАТИСЬ.

СОШЕНО 2 декабря 1870..

[illegible]